

دۇنيا ھازىرقى زامان ئادىر ئىپتىدائىي تاللانما

ئىلاھىي چوققىسى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

دۇنيا ھازىرقى زامان ئادىر شېئىرلىرىدىن تاللانما

15
112
2

ئىلاھ چوققىسى

江苏工业学院图书馆

تۈزۈپ تەرجىمە قىلغۇچى: مۇختار مەخسۇت

藏 书 章

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

神女峰:世界现代优秀诗选/穆合塔尔编译. —乌鲁木齐:新疆人民出版社, 2003. 5

ISBN 7—228—08018—1

I. 神... II. 穆... III. 诗歌—作品集—世界—现代—维吾尔语(中国少数民族语言) IV. 112

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003) 第 037435 号

责任编辑:艾合买提·伊明

封面设计:艾克白尔·萨力

责任校对:瓦力
祖莱哈·艾孜则

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐解放南路 348 号 邮编:830001)

新疆新华书店发行 新疆日报社印务中心印刷

850×1168 毫米 32 开本 11.125 印张 4 插页

2003 年 5 月第 1 版 2003 年 5 月第 1 次印刷

印数:1—3000

ISBN 7—228—08018—1 定价:16.50 元

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: ئەكبەر سالھى
ۋەلى
مەسئۇل كوررېكتورى: زۇلەيخا ئەزىز

ئىلاھە چوققىسى

— دۇنيا ھازىرقى زامان نادىر شېئىرلىرىدىن
تاللانما

تۈزۈپ تەرجىمە قىلغۇچى: مۇختار مەخسۇت

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى

(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى

شىنجاڭ گېزىتخانىسى باسما مەركىزىدە بېسىلدى

فورماتى: 850×1168م، 1/32

باسما تاۋىقى: 11.125 قىستۇرما ۋارىقى: 4

2003 - يىل 5 - ئاي 1 - نەشرى

2003 - يىل 5 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تىراژى: 1-3000

ISBN7-228-08018-1

باھاسى: 16.50 يۈەن

تۈزگۈچىدىن

1980 - يىلى ئالىي مەكتەپنىڭ 2 - يىللىقىدا ئوقۇۋاتقان چاغلىرىم ئىدى. شېئىرىيەتكە مەجنۇنلارچە ئىشتىياق باغلاپ يۈرگەن بۇ كۈنلەردە بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلگەن ئەدەبىيات سىمنارىيىسىگە قاتنىشىپ قايتىپ كەلگەن بىر يازغۇچىمىز ماڭا ھىندىستانلىق بۈيۈك شائىر رابىندرانات تاگورنىڭ «ھىلال ئاي» ناملىق شېئىرلار توپلىمىنىڭ خەنزۇچە نەشر نۇسخىسىنى سوۋغا قىلدى. مەن بۇ كىتابنى ئوقۇپ چىقىپ ئىنتايىن سۆيۈنۈپ كەتتىم. بۇ شېئىرلاردىكى گۈزەل مۇھىت، بالىلارغا خاس ئاجايىپ تەسەۋۋۇر، ساپ ۋە سەمىمىي ھېسسىيات، يەڭگىل تىل ۋە يۈگەنسز ئويناق پىكىرلەر مېنى بىردىنلا مەپتۇن قىلىۋالدى. بۇ بەلكىم مېنى دۇنيا شېئىرىيىتىنىڭ يۇلتۇزلۇق ئاسمىنى بىلەن تۇنجى قېتىم ئۇچراشتۇرغان «ھىلال ئاي» بولسا كېرەك. مەن بۇ شېئىرلارنىڭ بىر قىسمىنى قۇربىمنىڭ يېتىشىچە تەرجىمە قىلىپ «دۇنيا ئەدەبىياتى» ژۇرنىلىدا ئېلان قىلغانىدىم.

ئارىدىن يىگىرمە نەچچە يىل ئۆتۈپ كەتتى، تارىخىمىزدىكى يىپەك يولىنىڭ قىسقىغىنە چاقناش دەۋرىدىن كېيىن بەكمۇ ئۇزاق بېكىنمىچىلىك ھالىتىنى بېشىدىن كەچۈرگەن خەلقىمىز ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشنىڭ باھارى يېتىپ كېلىش بىلەن تەڭ دۇنيانىڭ ھازىرقى زامان ئىقتىسادى ۋە مەدەنىيىتىدىكى رەڭگارەڭ يېڭىلىقلار ھەم نامايەندىلەر بىلەن ئازادە ئۇچرىشىش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشتى. دۇنيا بىزگە ئەمدى ئانچە ناتونۇش بىلىنمەيدىغان بولدى، دۇنيا شېئىرىيىتىدىن بىلىدىغانلىرىمىز پۇشكىن، لېرمۇنتوف، ماياكوۋسكى بىلەنلا چەكلىنىپ

قالمىدى. گەرچە تىل ۋە تەرجىمە جەھەتتە شۇنچە كۆپ توسالغۇلار مەۋجۇت بولسىمۇ، قىسقىغىنە بىرقانچە يىل ئىچىدە بىز نۇرغۇن يېڭى سىمالار بىلەن تونۇشۇشقا ئۈلگۈردۇق. بىر قىسىم پېشقەدەم شائىرلىرىمىز تەرجىمە قىلغان چەت ئەل شېئىرلىرى ھەم پەرھات ئىلياس تۈزۈپ تەرجىمە قىلغان «يارلانغان يۈرەك» ناملىق چەت ئەل مۇنەۋۋەر شېئىرلىرى ئوقۇرمەنلەر ئىچىدە قىزغىن قارشى ئېلىشقا ئېرىشتى. شۇنى ئېتىراپ قىلماي بولمايدۇكى، ئۇيغۇر شېئىرىيىتىنىڭ 1980-يىللارنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىن باشلاپ جانلانغانلىقىنى ۋە بەلگىلىك يېڭىلىقلارنىڭ مەيدانغا كەلگەنلىكىنى مانا مۇشۇنداق تونۇشتۇرۇش ۋە ئالماشتۇرۇشتىن ئايرىپ قارىغىلى بولمايدۇ. چەت ئەل شېئىرىيىتى كۆزنى قاماشتۇرغۇدەك رەڭگارەڭلىككە ئىگە بولسىمۇ، ئۇنىڭدا دۇنياۋى شۆھرەت قازانغان نامايەندىلەر بارلىققا كەلگەن بولسىمۇ، ئۇيغۇرلار يەنىلا قەدىمىي شېئىر مىللىتى ھېسابلىنىدۇ، بىزدە شېئىرىيەت گېنى بار، ئازدۇر - كۆپتۇر «شېئىرىيەت ئېرسىيىتى» بار، شۇڭا شېئىر يېزىۋاتقان دوستلىرىمىز شېئىرىيىتىمىزنىڭ بالدۇرراق دۇنياغا يۈزلىنىشىنى ئارزۇ قىلىدۇ، ئۇلار بىلەن تەڭ قانات قېقىشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

شۇنى ئېتىراپ قىلىۋاتىمىزكى، بىر مىللەتنىڭ ئىقتىسادى، مەدەنىيىتىنىڭ تەرەققىي قىلىشى ھەرگىزمۇ يەككە-يېگانە بولمايدۇ، ئۇ باشقا مىللەتلەر بىلەن ئالماشتۇرۇش، ئۇلارنىڭ ئالاھىدىلىكى ۋە ئارتۇقچىلىقلىرىنى ئۆگىنىش، ئۆزئارا تولۇقلاش جەريانىدا مۇكەممەللەشىدۇ، يۈكسىلىدۇ. بىز ئۆزىمىزنىڭ قانچىلىك دەرىجىدە ئىكەنلىكىمىزنى بىلىش ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھازىرقى ھالىتىنى چۈشىنىشىمىز، ئۇلارنىڭ نېمىلەرنى يېزىۋاتقانلىقىنى، قانداق يېزىۋاتقانلىقىنى بىلىشىمىز كېرەك. شۇلار بىلەن تەڭ پەللىگە يېتىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىشقا بولىدىغان بارلىق ئارتۇقچىلىقلىرىنى ئۆزىمىزگە ئىجادىي يوسۇندا خىزمەت قىلدۇرۇشىمىز كېرەك.

مانا مۇشۇنداق ياخشى ئارزۇ - تىلەكنىڭ تۈرتكىسىدە مەن يېقىنقى يىللاردىن بېرى سۆيۈپ ئوقۇغان ۋە ئەسەرلىرى بىلەن تونۇشۇش ئىمكانىيىتىگە ئېرىشكەن جۇڭگو ۋە چەت ئەل شائىرلىرىنىڭ بىر قىسىم مۇنەۋۋەر شېئىرلىرىنى تاللاپ تەرجىمە قىلىپ، بۇ كىتابنى تۈزۈپ چىقتىم. كىتابقا 19 - ئەسىرنىڭ ئاخىرىدىن 20 - ئەسىرنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان ئارىلىقتىكى 64 شائىرنىڭ 213 پارچە شېئىرى كىرگۈزۈلدى، بۇلارنىڭ ئىچىدە نوبېل ئەدەبىيات مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن 17 شائىر بار. شېئىرلارنى تەرجىمە قىلىشتا مۇنداق بىر قانچە ئۆلچەمنى ئىگىلەشكە تىرىشتىم:

بىرىنچىدىن، ۋەكىل خاراكتېرىگە ئىگە بولۇش، ئالدى بىلەن شۇ شائىر ئۆز دۆلىتى، ئۆز دەۋرى ۋە ئۆزى تەۋە بولغان شېئىرىيەت ئىقىمىغا ۋەكىللىك قىلالايدىغان بولۇش، يەنە بىر تەرەپتىن، تاللانغان شېئىر شائىرنىڭ ئۇسلۇبىغا ۋەكىللىك قىلالايدىغان بولۇش. لېكىن، ئەپسۇسلىنارلىق يېرى، ماتېرىيال مەنبەسىنىڭ چەكلىمىسى ۋە تەرجىمە سەۋىيەسىنىڭ تۆۋەنلىكى تۈپەيلىدىن بەزى شېئىرلار ھەقىقىي ۋەكىللىك ئەسەر بولماي قالدى.

ئىككىنچىدىن، تەرجىمىگە ماس كېلىش ۋە ئوقۇشچانلىققا ئىگە بولۇش. بىزگە مەلۇمكى، شېئىر مىللىي خۇسۇسىيىتى ئەڭ كۈچلۈك بولغان بىر ئەدەبىي شەكىل، ئۆز تىلىدا ناھايىتى گۈزەل سانالغان بىر شېئىرنى ئىككىنچى بىر تىلغا (بۇ كىتاب ئۈچۈن ئېيتقاندا ئۈچىنچى تىلغا) تەرجىمە قىلغاندا، ئەسلى ئالاھىدىلىكىنى ساقلاپ قېلىش تولىمۇ تەس. شۇڭا، بىر قىسىم شېئىرلار تەرجىمە جەھەتتىكى ئالاھىدىلىكىمۇ نەزەرگە ئېلىنغان ئاساستا، ۋەكىل خاراكتېرى ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ قىزىقىشى ئالدىنقى شەرت قىلىپ تاللاندى.

ئۈچىنچىدىن، شېئىرلارنىڭ جەلپكارلىقى نەزەردە تۇتۇلۇپ، ئومۇمەن قىسقا لىرىك شېئىرلار تاللاپ تەرجىمە قىلىندى.

بۇنىڭدىن باشقا، ئۇيغۇر ئوقۇرمەنلىرىمىزگە تونۇشلۇق بولغان، ئەسەرلىرى ئىلگىرى كۆپ تەرجىمە قىلىنغان پۇشكىن، لېرمۇنتوف، مايakoۋسكى، بايرون، ھېنرىخ ھېيىنى قاتارلىقلارنىڭ ئەسەرلىرى كىرگۈزۈلمىدى. بۇنىڭدىن ئۇلارنىڭ دۇنيا شېئىرىيىتىدىكى ئورنىغا سەل قارالدىمۇ، قانداق؟ دېگەن چۈشەنچىنىڭ شەكىللىنىپ قالماستىن ئۈمىد قىلىمەن.

بۇ كىتابنىڭ يەنە بىر مەقسىتى ئوقۇرمەنلىرىمىزگە ھازىرقى زامان دۇنيا شېئىرىيىتىنىڭ ئاساسىي ئەھۋالى توغرىسىدا ئۇچۇر بېرىش، شۇڭا ئەدەبىيات تارىخىدا شەكىللەنگەن خىلمۇخىل شېئىرىيەت ئېقىمىدىكى ۋەكىللىك شائىرلارنىڭ ئەسەرلىرىنى تاللاپ تونۇشتۇرۇشقىمۇ بەلگىلىك كۈچ سەرپ قىلىندى. مەسىلەن، بۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاننا ئاخماتوۋا، بورس پاستىرناك، كونستانتىن سىمونوف، ئوسسىپ ئەمىلېۋىچ ماندېلشتام، ساندېورگ قاتارلىقلار رېئالىزم ئېقىمىغا؛ ۋىليام بۇتلېرىيىتس، مارتىنارلىكى قاتارلىقلار ئىستېتىزم ئېقىمىغا؛ چارلىز بادېر، توماس ئېلىئوت، ئالبېكساندىر بىلوك، ئېۋگېنىي مونتالى، سالۋاتور كاشمودو قاتارلىقلار سىمۋولىزم ئېقىمىغا؛ گارسىيا لوركا، جوئان رامون جىمېنىز، پابلو نېرۇدا، گابرىېلا مىستىرال قاتارلىقلار يېڭى رومانىزم ئېقىمىغا؛ رىچارد ئالدىڭتون، خىلدا دولېتتى قاتارلىقلار ئىماگىزىم ئېقىمىغا؛ ژىئوم ئاپولېنېر، ساينت جون پېرس، پائول ئېلۇئارد، ئودىسسىئوس ئېلىتس، ئوكتاۋىيۇپاز قاتارلىقلار سۈررېئالىزم ئېقىمىغا؛ سىماس ھېيىنى، يىۋېس بونىفوي، سىلۋىيە پىلاس قاتارلىقلار كېيىنكى مۇدىرنىزم ئېقىمىغا تەۋە شائىرلاردۇر. بىز بۇلاردىن ئوخشاش بولمىغان ئېقىمدىكى شائىرلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئۇسلۇبى ۋە بەدىئىي ئالاھىدىلىكلىرىنى بەلگىلىك دەرىجىدە ھېس قىلىپ يېتەلەيمىز.

دۇنيادىكى ھەرقايسى ئەل ۋە مىللەتلەرنىڭ تارىخىي كەچۈرمىشى، جۇغراپىيىلىك شارائىتى، مەدەنىيەت قۇرۇلمىسى، تىل ئادىتى ۋە پىسخىكىسى ئوخشاش بولمىغاچقا،

ئۇلارنىڭ ئەدەبىياتى، جۈملىدىن شېئىرىيىتىمۇ رەڭگارەڭلىككە ئىگە بولغان. مەدەنىيەت ئەنئەنىلىرىدىكى پەرق ۋە سەۋىيە تۈپەيلىدىن ئوقۇرمەنلەرمۇ ئوخشاش بولمىغان زوقلىنىش ئادىتىنى شەكىللەندۈرگەن. لېكىن، شېئىرىي شەكىل ۋە ئىپادىلەش جەھەتتىكى ئامىللار ياخشى شېئىردىن زوقلىنىش ۋە ئۇنىڭ مەنىۋى قاتلىمىنى چۈشىنىشتىكى يەتتىكىلى بولمايدىغان توسالغۇ بولالايدۇ، دەپ قارىمايمەن. بىز ئەنئەنىۋى زوقلىنىش ئادىتىمىزدىكى شېئىرىي پىكىرنى ئۈدۈلمۈتۈدۈل بايان قىلىشنى، شېئىردىن ئەقلىي خۇلاسى چىقىرىپ بېرىشنى كۈتىدىغان «تەييار تاپ» لىقىمىزغا خاتىمە بېرىپ، شېئىردىكى سىمۋول، ئىما - ئىشارەتلەرگە يوشۇرۇنغان «سىر» لارنى ۋە شائىر بىزگە قالدۇرۇپ قويغان شېئىرىي بوشلۇقلارنى قېزىشقا ماھىر بولساقلا، «گۇڭگا» دەپ قارالغان شېئىرلارنىڭمۇ بەدىئىي مەنزىلى بىلەن ئورتاقلىشالايمىز.

بۇنىڭدىن باشقا، ھەرقايسى شېئىرىيەت ئېقىملىرىنىڭ تەشەببۇسلىرىنى بىلىشمۇ بىزگە بۇ شېئىرلارنى چۈشىنىشتە ئاسانلىق يارىتىپ بېرىدۇ. ئالايلۇق، رومانىزىمدىن تەۋەللۇت بولغان ئىستېتىزىم تەسەۋۋۇر بىلەن تۇيغۇنى تەكىتلەيدۇ، بىراق سىياسىي مۇھاكىمە بىلەن ھەسرەت چېكىپ ئاھ ئۇرۇشنى ياقىتۇرمايدۇ، نەزەرىيىۋى جەھەتتە سەنئەتنىڭ مۇستەقىللىقىنى ۋە سەزگۈ گۈزەللىكىنى ئالاھىدە ئورۇنغا قويىدۇ، شۇڭا ئۇلارنىڭ بىر قىسىم ئەسەرلىرى جەمئىيەت تۇرمۇشىدىن ئايرىلىپ قالغان. سىمۋولىزىمچىلار كائىناتتىكى گۈل - گىياھلار ئىنسانلارغا ئۇچۇر تارقىتىدىغان «سىمۋوللۇق ئورمان» دېمەكتۇر، ئىنسانلار جانلىق ماددىي ئوبرازلار ئارقىلىق نازۇك ئىچكى دۇنياسىدىن بېشارەت بېرىدۇ، دەپ قارايدۇ. ئۇلار ئىنسانلارنىڭ شەخسىي تۇيغۇسىنى ۋە ئىچكى دۇنياسىنى سۈرەتلەپ بېرىشنى، ماددىلاشقان ئوبراز يارىتىشنى، بېشارەت، سېلىشتۇرۇش، تەمسىل ۋە باغلىما تەسەۋۋۇردىن پايدىلىنىشنى تەشەببۇس قىلىدۇ. ئىماگىزىمچىلار شەيئىلەرنى

ئويىيىكتىپ، بىۋاسىتە ئىپادىلەشنى، ئىما - ئىشارەتلەرنى يەنى ھېسسىي ئوبرازلارنى دەل، ئىخچام سۈرەتلەشنى، ئىپادىلەشكە پايدىسىز سۆزلەرنى ئىشلەتمەسلىكنى تەشەببۇس قىلىدۇ. سۈررئەللىزمچىلار بولسا، ئەدەبىيات - سەنئەت ئادەمنىڭ مۇرەككەپلىكى ۋە ئۇنىڭ كەينىدىكى بىردەكلىكنى بايقىشى لازىم، رېئال كۆرۈنۈشلەر رېئاللىقنىڭ ئۆزىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىشكە ئاجىزلىق قىلىدۇ، رېئاللىقتىن ھالقىغان «مۇئەييەن بىرىكمە شەكىل» مەۋجۇت، بۇ شەكىل شەيئىنىڭ ماھىيىتىگە ئېلىپ بارىدۇ، ئۇ بولسىمۇ يوشۇرۇن ئالڭ ۋە چۈشتىن ئىبارەت، يوشۇرۇن ئالڭنى ئىپادىلىگەندىلا ئادەم ئۆزىنى تولۇق تونۇپ يېتەلەيدۇ، رېئال دۇنيانىمۇ چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيدۇ، دەپ قارايدۇ. قىسقىسى، سۈررئەللىزمچىلار ئىنسانلارنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى قېزىشنى ئالاھىدە تەكىتلەيدۇ.

مېنىڭ بۇ يەردە بىر قىسىم شېئىرىيەت ئېقىملىرىنىڭ تەشەببۇسلىرىنى قىسقىچە تونۇشتۇرۇپ ئۆتۈشۈم ئوقۇرمەنلىرىمىزنىڭ بۇ كىتابتىكى شېئىرلارنى تېخىمۇ ياخشى چۈشىنىشىنى ۋە ئۇنىڭدىن ھۆزۇرلىنىشىنى قولغا كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت. بەلكىم بۇنىڭ كۆپ ياردىمى بولۇپ كېتەلىشى ناتايىن. لېكىن ئاخىرقى مەقسىتىمىز - تەنقىد ۋە تۈزىتىشنى كۈتۈپ تۇرغان تولىمۇ چولتا بۇ كىتاب ئارقىلىق، ئوقۇرمەنلىرىمىزگە دۇنيا ھازىرقى زامان شېئىرىيىتىنىڭ ئاددىي كارتىنىسىنى سىزىپ بېرىش، شۇنداقلا شېئىرىيىتىمىزنىڭ ھازىرقى ھالىتىنى تونۇپ يېتىپ، ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن ئازدۇر - كۆپتۇر ئۆرنەك بولىدىغان قىممەت يارىتىشتىن ئىبارەتتۇر. ئىشنىمەنكى، ئەقىللىق ئوقۇرمەنلىرىمىز مەن كۆزلىگەندىنمۇ ئارتۇق ئۈنۈمگە ئېرىشەلەيدۇ.

2003 - يىل مارت

مۇندەرىجە (ئىنگىلىزچە)

مۇندەرىجە

(ئىنگىلىزچە)

ۋىليام ۋاردىز ۋارد

1 نېلۇپەر قەسىدىسى

2 تەنھا ئورمىچى

3 كاككۇك

5 تەرك ئېتىلگەن مۇھەببەت

رىچارد ئالدېن

6 كەچقۇرۇن

7 كۈن ئولتۇرغاندا

دىلان توماس

8 يازنىڭ بالىسى بولماقتا گۇمران

11 توي خاتىرە كۈنى

ۋىليام بۇتلېر يېتسز

13 ۋىزانتىيىگە سەپەر

15 ياشانغىنىڭدا

كىن سىمس

17 پويىز

پائول ئىۋىنس

19 خىيال لىرىكىسى

لوئىس ماك نېئىس

21 چىمەنزادا قۇياشنىڭ نۇرى

تېدخىگىس

23 يەتتە ھەسرەت

(ئىرېلاندىيە)

سىماس ھېنى

26 سۇ ئىچكەندە

27 ئەگىشىش

28 شېئىر بۇلىقىم

29 شارقىراتما

30 باھار مەرسىيىسى

31 سۇدىكى پەرىزات

31 يوق ئىكەن بىزنىڭ بايلىقىمىز

(فرانسىيە)

چارلىز بادلىر

34 قۇياش

35 خۇشال - خۇرام ئۆلۈش

ژىئوم ئاپولىنېر

37 مىراپو كۆۋرۈكى

38 كېسەلچان كۈز

39 رېين دەرياسىنىڭ كېچىسى

پائول ئېلۇئارد

41 خىيالى تۇيغۇ

42 تۇنجۇقۇش

43 سۆيگەن يار

43 ئەركىنلىك

- پائول ۋېرلىن
- 48 ئاي نۇرى
- 49 ئۆگزىدىكى شۇ ئاسمان
- ساينت جون پېرس
- 51 مىسرالرىم
- ھېنرى مېشۇ
- 53 بەختسىزلىك
- يېۋىس بونىفوي
- 55 قۇدۇق
- 56 چاقماق
- 57 قۇشلار ئاۋازى
- 58 بىر سادا
- 59 دەرەخ، چىراغ
- 59 بىلىپ قالسىەن

(گېرمانىيە)

نېللى ساكس

- 61 بىلگۈم كېلەر
- 62 كېچە، كېچە
- 63 ئاھ، جېنىم ئانا
- 64 ئولتۇرسەن رۇجەك ئالدىدا

ھېرمان ھېسسىي

- 66 تۇمان ئىچىدە

(ئىتالىيە)

ئېۋگېنىئو مونتالى

- 69 شەرق

- 69 قوبۇپ بەرگىن ئۇنى مەيلىگە 84
 70 ئالامەت 84
 70 سۈرتۈپ قويماي پېشانەڭدىن قىرونى 84
 71 ھاياتتىكى رەزىللىك 12
 71 ياز كۈنى سەيلە قىلدىم چىڭقى چۈشتە 12
 72 ئېسىمگە چۈشتى خۇشناۋا كۈلكەڭ 62
 73 بىلمەيمىز 62
سالۋاتور كاشمۇدو

- 75 خەت 62
 76 لىمۇن دەرىخىدە سايىرار سېغىزخان 62
 78 ساختا يېشىللىق ۋە چىن يېشىللىق 62
 79 قارلىق كېچە 62
 80 قىش كېچىسى 62
 81 قەبرە تەزكىرىسى بۇ بەلكىم 62
 81 دەرەخ 62
 82 زېمىن 62
 83 جەنۇب قاينغۇسى 62
 85 دېڭىز دولقۇنى 62
 86 ئاق كۆڭلەك 62
 87 تالڭ 62

گېئوسىپى ئونگارتتى

- 88 كالىسودىكى سان مارتىنو بازىرى 62
 89 سەرگەردان 62
 90 كېچىدىكى قاراۋۇللۇق 62

(پورتۇگالىيە)

فېرناندو پېسسۇئا

- 92 پورتۇگالىيە دېڭىزى 62

- 93 تەقدىرىڭگە ھەمدەم مەن
 94 يېيىلماقتا گۈگۈم پەردىسى
 94 ئاي نۇرىدا، يىراق دېڭىزدا
 95 بەخت ئارىلى
 96 يىراقتىكى ماياك
 96 سۆيۈملۈكۈم، ئايرىلىپ سەندىن

لەشكەر

(ئاۋستىرىيە)

رېنېرمارشا رېلكى

- 98 كۈز كۈنلىرى
 99 ياشلىقتىكى چۈش
 100 ئېغىر كۈنلەر
 100 يىلپىز
 101 ئايرىلىش
 102 تۇيغۇ

پېتىرخاندېكى

- 103 تەتۈر دۇنيا

گېرتسىيە

(گېرتسىيە)

گېئورگى سېفېرس

- 107 بۇرۇلۇش نۇقتىسى
 108 ھەسرەتلىك قىز
 109 ئەسلىمە

ئودىسسئوس ئېلىتس

- 111 قەھرىمان مەرسىيىسى

	(فىنلاندىيە)	۴۹
	<u>ئېدىس سودېرگران</u>	۴۹
128	سوۋۇماقتا كۈندۈز	۴۹
130	كەچ كۈز	۵۹
131	يۇلتۇزلۇق كېچە	۵۹
131	تۈن لىرىكىسى	۵۹
	<u>ئېۋامانا</u>	
132	سەھەر پەيتى ماڭسام شۇ تامان	
132	يالىڭاچلاندى دەرەخلەر تامام	
	<u>ب. كاپلان</u>	۸۹
134	تىڭشا	۹۹
	(ئىسپانىيە)	۱۰۱
	<u>گارسىيا لوركا</u>	۱۰۱
135	ئاتلىق كىشىنىڭ ناخشىسى	۱۰۱
	<u>جۇئان رامون جىمېنز</u>	
137	تەنھالىق	۱۰۱
138	كۈز لىرىكىسى	
139	تۆتلىكلەر	
	(شۋېتسىيە)	۱۰۱
	<u>توماس ترانستروم</u>	۱۰۱
140	قارا ئىسىملىك كارتوچكىسى	۱۰۱
	<u>لاسس نۇرى</u>	
141	بۇ يول بەلكىم	۱۱۱

(رۇسىيە)

ئالېكساندىر بىلوك

- 142 سېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشتىن قورقىمەن ...
143 قوڭغۇراق ساداسى ئاڭلىنار يارقىن.....
144 شۇنداق بۇ كېچە
144 كىرىپ كەلدىم غۇۋا چېركاۋغا
145 پېتىربۇرگتا گۈگۈم پەيتى ياغماقتا قار ...
146 ساڭا قاراپ كېلىمەن تەنھا
147 غايىب بولدۇڭ تۇمان ئىچىدە
148 يوللىرىمدا تۇرساڭ، ئەي سەنەم
149 كۆز مەرسىيىسى
150 تاغ باغرىدا، ئورماندا
150 چاناقلاردا يېلىنچار شەپەق

سېرگېي يېسىنىن

- 152 تۇن پەردىسى يېيىلدى
153 كەلدىم مەن قوينۇڭغا ئانجان يۇرتۇم.....
154 ئېسىمدە بار
155 كەل، ئامرىقىم، سۆي مېنى
156 سۆيۈملۈكۈم، ئولتۇر يېنىمدا
158 نادان يۈرەك، سوقما دۈپۈلدەپ
159 دەرەخلەردىن تۆكۈلەر ياپراق
160 سىير

بورس پاستىرناك

- 162 كۆز
164 قىش كېچىسى
165 قالدۇق يىللار

ئوسىپ ئەمىلېۋىچ ماندېلىشتام

- 167 تېمىسىز